

Tervetuloa!

Työskentelemme klo 9 -15.30

Aamukahvia klo 9.15

Lounastauko klo 11.30-12.30

Iltapäiväkahvia klo 14

Teemojamme

- Taitavien ajattelijoiden oppimistehtävien tutkimista
- Oppimista ja ajattelua ohjaavia uskomustekijöitä
- Oppimisen ohjaamisesta
- Open itsearviointi (välitehtävä)
- Ahaa –äivotreenitehtävien esittely

Metakognitio

Metakognitio tarkoittaa oppijan **tietoisuutta** omasta tiedonkäsittelystään, älyllisestä toiminnastaan ja edelleen hänen **taitoaan** hyödyntää tätä tietoa, kun hän ohjaa omaa oppimistaan erilaisissa oppimistilanteissa.

Vähän tarkemmin vielä...

Metakognitio on oppimisprosessissa oman opiskelun ja siihen kohdistuvien **ajatusmallien** ja **tunteiden** välisen suhteen tutkimista, **oppimisstrategioiden** tietoista tarkastelua ja valintaa, **oppimistyylien** tiedostamista, **ymmärtämisen** tarkkailua, **tavoitteiden** asettamista ja niiden saavuttamisen **arvioimista**, oppimisen arvioimista ja havaitsemista, tarkkaavaisuutta, oppimisen ja muistamisen strategioita ja niiden tiedostamista.

Peltomäki, 1996

Metakognitiivinen tieto

- Persoonatieto
 - Tietoa itsestä ja toisista tiedonkäsittelijänä ja persoonallisista ominaisuuksista, jotka vaikuttavat oppimiseen
- Tehtävätieto
 - Tietoa erilaisten tehtävien ja tehtävätyyppien vaikutuksesta oppimiseen ja suoriutumiseen tehtävistä
- Strategiatieto
 - Tietoa erilaisista mahdollisista strategioista ja niiden vaikutuksista oppimisen

Flavell,

Metakognitiivinen taito

- Suunnittelutaito
 - Tavoitteiden ja vaatimusten määrittely
 - Toimintatapojen valinta suhteessa resursseihin ja tehtävää
 - Osatavoitteiden suunnittelu
 - Tuloksellisuuden ennustaminen
- Ohjaustaito
 - Toiminnan aikainen valvonta
 - Valittujen toimintatapojen arviointi
 - Toimintatapojen vaihtamisen arviointi
- Arviointitaito
 - Tarkistaminen
 - Suorituksen lopettamishetken arviointi ja päättäminen
 - Tehtävään palaamisen tarpeen arviointi

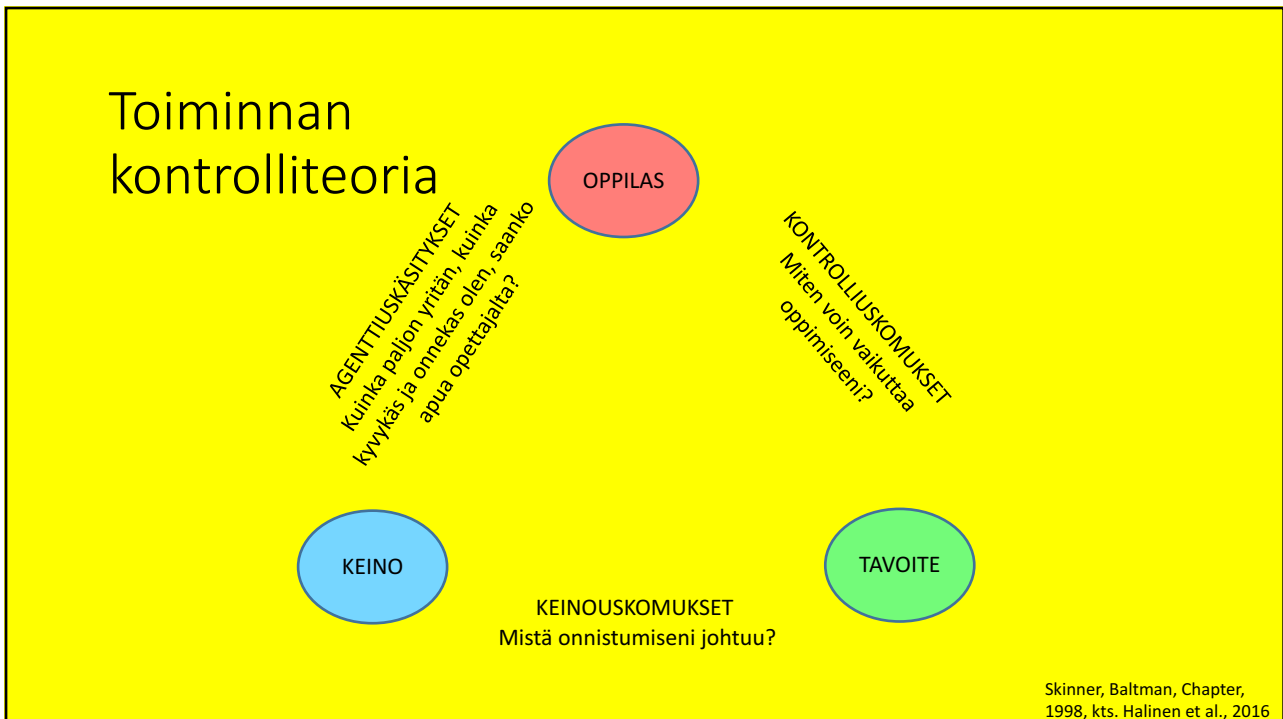
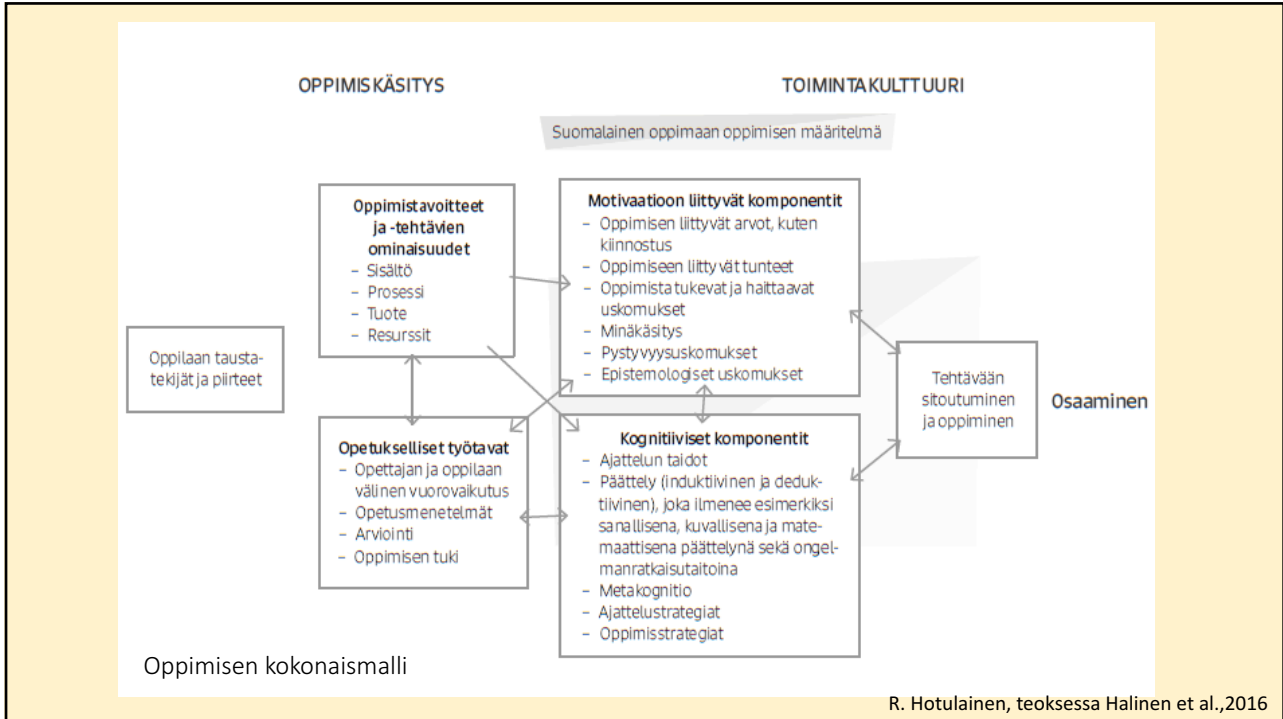

Omien tunteiden, ajatusten ja oppimisen tarkkailua.

Oman toiminnan jäsentynyttä arviointia.

Reflektion ja itsearvioinnin perusteella tapahtuvaa kognitiivista toiminnan ymmärtämistä.

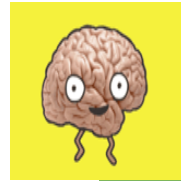
Ouakrim-Soivio, 2015

Kasvun asenne

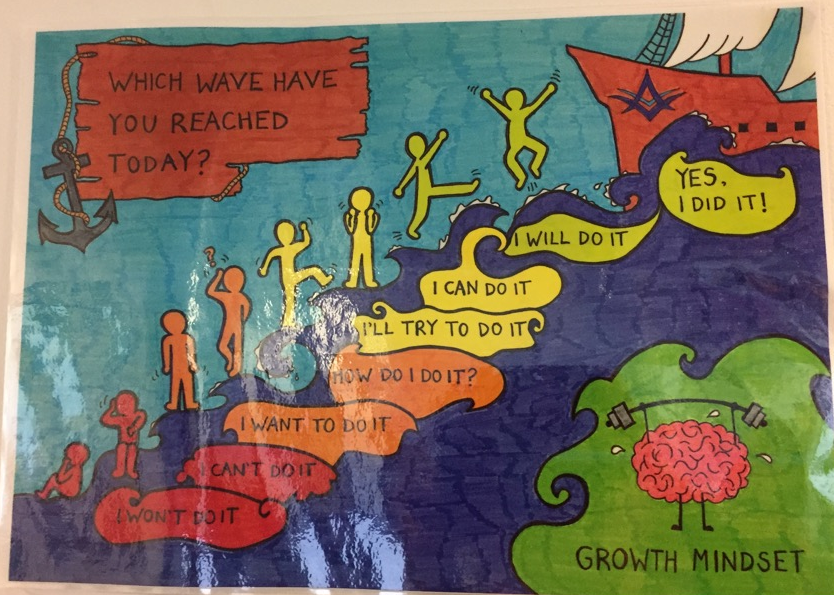
- uskovat kyvykkyyden olevan muovautuvaa ja kehittyvän harjoituksen avulla
- haastavat itseään mieluusti
- ovat sinnikkäitä
- haluavat oppia virheistään
- uskovat ponnistelun edesauttavan oppimista ja kehitystä
- muokkaavat toimintaansa ohjaavan palautteen suuntaisesti
- kokevat toisten menestyksen innostavana ja hyödyllisenä myös itselleen
- tavoite oppimistilanteissa on oppia ja kehittyä
- kasvavat täyteen mittaansa ja edistyvät hyvin

Pysyvyyden asenne

- uskovat kyvykkyyden olevan pysyvää ja annettu ominaisuus
- välttelevät haasteita
- luovuttavat helposti
- välttelevät virheitä ja lannistuvat niistä
- näkevät ponnistelun hyödyttämättömänä, koska kyvykkyys on annettu ominaisuus
- eivät hyödy ohjaavasta palautteesta, koska kokevat sen loukkaavana
- pelkäävät helposti toisten onnistumisia, koska kokevat ne uhkana
- tavoite oppimistilanteissa "näyttää fiksulta"
- alisuoriutuvat usein eivätkä saavuta potentiaaliaan

Dweck, 2006 ja Ricci, 2013

Synonyymivaihtarit

Jos et saisi käyttää sanaa **ohjaaminen** ja joutuisit kuvailemaan opettajan toimintaa oppimisen ohjaamisessa, mitä sanoja käyttäisit?

1. Mieti ja kirjoita kuusi (6) sanaa paperillesi
2. Kiertele salissa ja vaihda vastaantulevien kanssa sanoja perustellen, lisää omaan listaasi kuulemiasi sanoja
3. Et saa sanoa samaa sanaa kuin kerran
4. Kun olet koonnut yhteensä kaksinkertaisen määrän alkuperäiseen verrattuna, palaa paikallasi

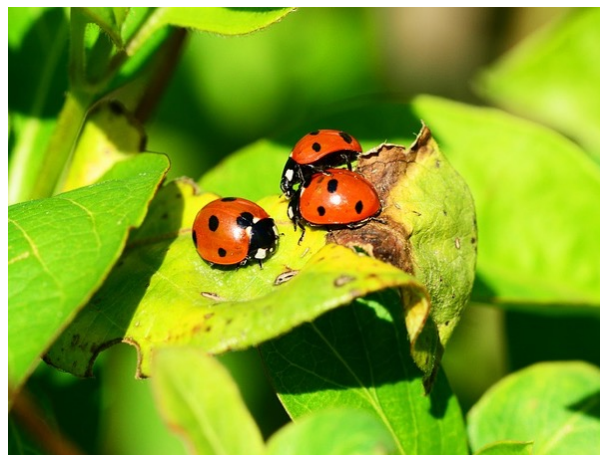
Oppimisen ohjaaminen opetussuunnitelmassa

- rohkaistaan, innostetaan, kannustetaan, opastetaan, tuetaan ja autetaan
- pyrkimys opettaa siten, että
 - oppilaan oma toimijuus ja aktiivinen rooli voi vahvistua
 - oppilas saa tukea oppimiseensa
 - oppilas voi innostua ja motivoitua
 - oppilas voi kokea oppimisen iloa
- pääpaino on oppimisprosessin, erityisesti ajattelun ja oppimaan oppimisen näkyväksi tekemisessä ja tukemisessa

OPS2016

Pedagoginen suhde

Opettaja huolehtii oppilaasta sellaisena kuin tämä on ja näkee myös mahdollisen eli huolehtii siitä, mitä oppilaasta on tulossa.

Van Manen, 2008, kts. Halinenet al., 2016

Tahdikas opettaja

- osaa tulkita oppilaan mielteitä, ymmärtämisen tapaa, tunteita ja haluja
- kykenee näkemään motiiveja ja syitä
- osaa tulkita esimerkiksi ujouden, turhautuneisuuden, kiinnostuksen ja arkuuden merkityksiä eri tilanteissa
- ymmärtää tavoitteet ja sen, mitä asioita voi tuoda esiin kussakin tilanteessa
- odottaa oppilailta yhä enemmän, mutta osaa samaan aikaan olla vaatimatta liikoja
- ymmärtää, mikä on sopivaa ja mahdollista oppilaan tai olosuhteiden näkökulmasta

Van Manen, 2008, kts. Halinenet al., 2016

Oppiminen, ajattelu ja tunteet

- Oppilaan kokemat myönteiset tunteet edistävät oppimista ja kognitiivisia prosesseja
- myönteiset tunteet luovat edellytykset ajattelulle, joka tuottaa asioihin monenlaisia ja uusia ratkaisuja
- opettajien myönteiset tunteet tukevat oppilaiden kiinnostusta ja vahvistavat heidän sisäistä motivaatiotaan.

Alkuportaattitutkimus

- kolme keskeistä vuorovaikutuksen laatuun vaikuttavaa opettajan ja ryhmän toiminnan osa-aluetta
 - tunnetuki
 - toiminnan organisointi
 - ohjauksellinen tuki

Alkuportaattitutkimus 2012-14

Tunnetuki

- vuorovaikutussuhteen läheisyys
- ryhmän ilmapiiri
- oppilaiden keskinäiset suhteet
- Keinoja
 - oppilaiden näkökulmien huomioonottaminen ja ajatusten jakaminen,
 - oppilaiden kysymyksistä tai ehdotuksista syntyvät spontaanit keskustelut
 - arvostavaa suhtautumista ilmentävät katsekontaktit
 - Äänensävyt ja kielenkäyttö
 - ajan varaaminen oppilasjohtoisille osuuksille ja projekteille
 - oikea-aikainen ohjaus
 - tunnetilojen tunnistaminen ja huomioon ottaminen

Alkuportaattitutkimus 2012-14

Toiminnan organisointi

- tehokkuus ja tavoitteellisuus
- Käyttäytymisen säätely
- ohjauksen muotojen monipuolisuus

- Keinoja
 - käyttäytymistä koskevien odotusten ja tavoitteiden ilmaiseminen
 - ongelmien ennakointi
 - opetusajan ja toimintarutiinien tehokas käyttö
 - oppilaiden on monipuolisert mahdollisuudet toimia aktiivisesti, saada kokemuksia, havaita ja tutkia sekä hyödyntää eri materiaaleja

Alkuportaatt 2012-14

Ohjauksellinen tuki

- ymmärtämisen ja ongelmanratkaisun tukeminen
- kielellisten mallien ja palautteen antaminen

- Keinoja
 - käsitteiden määrittely
 - Monipuoliset kielen käytön tilanteet ja rikas kieli
 - Ongelmanratkaisutaitojen ja metakognition kehittymisen tukeminen
 - avoimet kysymykset, toistot ja laajennukset
 - yksilöity ja toistuva palaute
 - ajattelemaan ja ponnistelemaan rohkaisu

Alkuportaatt 2012-14

Ohjauksen keskeiset elementit

Ohjattu työskentelyprosessi

Nilivaara, 2015

Mistä voisit aloittaa...
 Kannattaisiko kokeilla...
 Tutkitaanpa yhdessä...
 Miten muuten voisit...
 Mitä tietoja tarvitset...

No ei tarvitse tehdä, jos on vaikea...
 Otetaan vähän helpompi tehtävä sinulle...
 Näethö, miten napuri on tehnyt...
 Katsos näin se pitää tehdä...
 Yritä nyt vaan...

OIVALLUTUSKÄDET
 VIIDEN SORMEN VIHJEET

aha!
 AVOTREENÄ YHDESSÄ

© Pääjohtajien Käsityökalu Oy. Alkuperäiset - kuvitus, versio 1.0, 11/2016

Uskon...
 Onnistuit hyvin...
 Voisitko ajatella...
 Ensikerralla...
 Miten toimit...

Et taaskaan...
 En usko...
 Sinä teit...
 Ongelmasi on...
 Sinun pitää...

PALAUTEKÄDET
 VIIDEN SORMEN VIHJEET

aha!
 AVOTREENÄ YHDESSÄ

© Pääjohtajien Käsityökalu Oy. Alkuperäiset - kuvitus, versio 1.0, 11/2016

Mikä sai sinut onnistumaan...?

Milloin muulloin sinun olisi hyvä...?

Millaisia strategioita tai menetelmiä käytit...?

Missä arjen tilanteissa tarvitsemme samaa taitoa...?

Mitä voisimme tästä oppia..?

Sait kaikki oikein...
Ei mennyt ihan oikein...
Nyt on koko urakka suoritettu...

Hyvä, että sait kaikki valmiiksi nopesti...
No siirrytäänpä seuraavaan tehtävään...

SILTAUSKÄDET
VIIDEN SORMEN VIHJEET

ahaa!
AVOTREENÄ YHDESSÄ

© Pöytäkirjainstituutti ja Aikamuseo, Helsinki 1.10.2016